

Araguaia
amb el Bisbe Casaldàliga

Rivadeneyra, 6 - 10è
08002 BARCELONA
Tel. 93 317 61 77
Fax 93 412 53 84

correu electrònic: araguaia@pangea.org

CARTA N. 64 - FEBRER 2010

MANIFEST DE SUPORT A HAITÍ

LES ONGS CATALANES REBUTGEN LA MILITARITZACIÓ DE L'AJUDA QUE S'ESTÀ DONANT A HAITÍ I EXIGEIXEN QUE LA AJUDA A LA RECONSTRUCCIÓ DEL PAÍS SIGUI DE QUALITAT, DESLLIGADA D'INTERESSOS COMERCIALS I SENSE DEUTE EXTERN

Davant la tragèdia que està patint el poble d'Haití, milers de persones, entitats socials i institucions arreu del món s'han mobilitzat ràpidament per a fer l'ajuda d'emergència i reconstrucció del país possible. Entre elles, les organitzacions no governamentals i moviments socials a Catalunya han respòs a la gravetat de la situació, cadascuna des de les seves capacitats i sector d'actuació, amb la immediatesa que els ha estat possible i intentant que aquesta resposta fos coordinada i adaptada a les necessitats i demandes de la població.

Les entitats sotasignants volem expressar un cop més la nostra solidaritat i suport amb el poble d'Haití. Però també ens veiem en la obligació d'expressar la nostra profunda preocupació per algunes qüestions relacionades amb com s'està desplegant l'ajuda d'emergència i com es poden desenvolupar les tasques de reconstrucció.

En aquest sentit, i en primer lloc, volem expressar el nostre rebuig a la militarització de l'ajuda que s'està donant a Haití, per part tant de l'exèrcit d'Estats Units (amb 16.000 militars desplegats o per desplegar a la zona), com de la Unió Europea (6.000 efectius) i d'altres cossos militars (NNUU ha anunciat que 3.500 cascos blaus se sumaran als 9.000 que ja formen part de la Missió per l'Estabilització d'Haití, la MINUSTAH; als que s'han d'afegir altres contingents com els 2.000 soldats de Canadà, o els prop de 2.000 de Brasil). Aquesta presència militar a Haití s'ha desplegat de forma descoordinada, amb decisions unilaterals dels diferents països, i sense una missió definida o clara. I el que és més greu, sense que el poble o les institucions haitianes ho hagin sol·licitat. El paper de lideratge i control de zones estratègiques que s'ha autoatorgat l'exèrcit d'Estats Units no només és del tot il·legítim, sinó que està entorpint greument les tasques d'ajuda de les ONG, posant en perill la vida dels milions d'afectats pel terratrèmol. També cal valorar el tipus i forma de lliurar l'ajuda d'emergència, vetllant especialment per la dignitat de les persones, donant especial atenció a dones, nens i nenes, especialment vulnerables i discriminats en moltes de les formes de lliurament escollides.

Ens volem sumar a les veus que s'aixequen a Haití i entre la societat civil internacional per demanar una resposta no militaritzada, formada per cossos civils i que compti amb l'enorme potencial humà i de societat civil organitzada amb que compta Haití.

Pel que fa a l'ajuda d'emergència i reconstrucció, volem insistir en la importància que els recursos que s'ofereixin per part dels donants siguin deslligats d'interessos comercials d'aquests. Aquests recursos han de ser donacions, no préstecs, de forma que no generin nou endeutament. El govern espanyol hauria de renunciar a l'ús d'instruments com els crèdits FAD, fons reemborsables i lligats a la compra de béns i serveis espanyols, utilitzat anteriorment en emergències similars com les de d'Huracà Mitch a Centre-amèrica o el Tsunami al Sud-est asiàtic.

A més de no generar nou deute, governs i institucions financeres internacionals haurien de cancel·lar de forma immediata i incondicional el deute extern il·legítim d'Haití. Haití, tot i haver rebut una important promesa de reducció de deute al juny de 2009, té encara un deute pendent de 891 milions de dòlars, principalment amb institucions com el FMI, el Banc Interamericà de Desen-

Drets Humans - Poble de Déu - Tercer Món - Ecologia - Ecumenisme

Amèrica - Carisma - Esperança - Pobres - Negres - Indis - Terra - Fidelitat - Regne - Pasqua

volupament o el Banc Mundial, i països com Taiwan o Veneçuela. Governos com el francès o l'italià, ja han anunciat cancel·lacions de deute, i el Club de París (agrupació de països creditors de l'OCDE) ha instat a tots els seus membres a procedir de la mateixa manera. El Govern espanyol és creditor d'un deute de 28.57 milions d'euros (31/12/2008) d'Haití, i tot i les demandes de la societat civil, encara no ha anunciat cap acció per a procedir amb la seva immediata i incondicional cancel·lació.

Aquesta cancel·lació hauria de ser el primer pas per un reconeixement i restitució dels deutes històrics, ecològics i socials que els països del Nord tenim amb Haití. La llarga història de colonialisme i ocupacions que ha patit Haití, començant per la colonització espanyola i francesa, i seguint per la ocupació i intervencionisme nord-americans, així com les injustes relacions econòmiques i comercials amb el país i l'explotació dels seus recursos naturals i dels seus treballadors per part d'empreses transnacionals, han esdevingut en un important deute històric, ecològic i social que els països del Nord haurien de reconèixer i restituir al poble d'Haití.

És important que s'actui de forma contundent, no només en el moment de l'emergència, sinó per a posar els fonaments per a que el poble d'Haití pugui reconstruir el seu país, des de l'exercici de la seva legítima sobirania. És doncs el moment també per revisar les polítiques econòmiques i acords comercials imposats a Haití al llarg de les darreres dècades, i els impactes que aquestes han tingut en l'empobriment i la crisi alimentària que ha patit Haití, amb especial incidència a les dones. Per a garantir un futur per al poble haitià, lliure de l'explotació i la dominació que ha patit fins ara, caldrà no només recursos i ajuda humanitària, sinó una reversió profunda de les relacions comercials, financeres i polítiques amb el país.

*Catalunya, 29 de gener de 2010
L'Associació Araguaia s'ha adherit al manifest.*

NOTICIES DE SAO FELIX

CONDOL ZILDA ARNS

Ens unim al condol de la Prelazia per la mort, al terratrèmol d'Haití, de la Dra. Zilda Arns, germana del Cardenal Arns i cosina del Bisbe Dom Leonardo, qui va presidir el seu funeral el dia 19 a Curitiba. La Dra. Zilda va ser fundadora i era Presidenta de la Pastoral da Criança. També va ser la fundadora i actual coordinadora de la pastoral de la tercer edat.

Es trobava a Haití per donar unes conferències, era una persona molt estimada i reconeguda per tot Brasil i també internacionalment.

“PESCANT LLETRES”

És un programa creat a Cuba per la Dra. Leonela, implantat a 40 països i adaptat a la realitat local, va fer la seva primera experiència als campaments del MST. Ara arriba a cinc estats brasilers entre ells els pobles de la ribera del riu Araguaia. L'objectiu del programa és el d'alfabetitzar els pescadors aprofitant els períodes en què no es pot pescar, durant aquest temps els pescadors poden estar lliures per

estudiar. Els temes són educació pel medi ambient, drets i deures dels ciutadans, cultura general i vida en família.

ESCOLA DE FORMACIÓ FE I POLÍTICA

Des de més de la meitat del segle passat l'església sempre ha anat procurant per la formació política dels joves, per donar-los unes bases per poder actuar i participar dels processos socials. Primer fou a través d'Acció Catòlica, posteriorment els anys 70 la Teologia de l'Alliberament unint fe i vida, oració i compromís històric, la que ajudà a la creació de les Comunitats de Base; d'elles sorgiren grans líders de moviments populars i polítics.

En la dècada dels 90 es va crear a Brasília la Escola de Formació de Fe i Política “Dom Helder Câmara”.

A la Prelazia de Sao Felix es va començar el 2007 una experiència pilot. Al llarg de dos anys s'ofereixen quatre etapes de formació en tres regions. Van estudiar els temes: Relació entre Fe i Política; Historia de l'Organització de la Societat; Estructura de l'Estat Brasiler i His-

toria i Formació del poble Brasiler. En aquets moments s'estan programant accions pel futur. La idea és crear una escola de Fe i Política a São Félix per ajudar a la formació de líders, de capdavaners locals, capacitats per donar resposta als diversos espais de la societat: moviments populars, drets humans, grups de dones, defensa del medi ambient, lluita per la terra, organitzacions polítiques. Líders amb consciència crítica, compromís ètic i vivència de la fe en el testimoni personal i en la participació comunitària.

“MON INDÍGENA”

TROBADA DEL POBLE KANELA

A finals d'any va tenir lloc a Luciara la primera trobada del poble Kanela.

Es van reunir 90 indígenes, vinguts de Confresa, Sta Terezinha, Canabrava del Nort, São Félix i Luciara.

L'oficina de Terra i Legislació va oferir al poble Kanela de l'Araguaia, coneixements sobre la realitat sociocultural del pobles indígenes de Brasil, sobre la legislació indigenista i els seus drets garantits per la Constitució Federal, per l'Estatut dels pobles indígenes i per la Convenció 169 sobre les polítiques indigenistes en tot allò que fa referència als drets de la terra i als condicionants del STF. Agafant el compromís de dinamitzar, reforçar i donar continuïtat al procés d'organització i de lluita per la terra d'aquest poble.

El CIMI i la Prelazia es comprometeren a ajudar-los en aquests processos.

XVIII ASSEMBLEA GENERAL DEL CIMI

L'Església de São Félix sempre ha fet seva la causa dels pobles indígenes. Us fem un resum de l'assemblea del CIMI:

En una anàlisi de la conjuntura s'arriba a la conclusió, que actualment es viu un període de profundes i greus adversitats perquè estan sent consolidats programes i polítiques que atempten els drets humans, socials, ambientals i culturals.

Les prioritats absolutes del Govern Federal son projectes d'explotació dels recursos naturals existents a les terres i a les aigües. Per possibi-

litar aquests projectes l'Estat posa a disposició les seves estructures administratives, financeres, jurídiques i polítiques.

El Govern actua a tres fronts: Convèncer per la persuasió o per la coacció o per la repressió. El Govern entén que els principals obstacles als seus plans de desenvolupament són els pobles indígenes, els quilomboles i altres poblacions tradicionals, el ministeri públic o el medi ambient i les seves riqueses no monetàries. Per això fa anys que cap terra indígena no ha estat regularitzada .

Els pobles Guaraní-Kaiowá i Terena a Mato Grosso del Sur pateixen violències sistemàtiques per la expansió del monocultiu de canya i de soja. Es contrueixen hidroelèctriques sense respectar els pobles que sofreixen terribles impactes i això sense parlar de les riqueses naturals que són destruïdes.

Belo Monte al riu Xingu, San Antonio i Jirau al riu Madeira, i el transvasament del riu Sant Francisco... provoquen pobles en situació d'isolament que seran extingits a curt termini.

Aquests pobles, fan una crida perquè cada cop hi hagi més sectors de la societat que donin suport als seus drets i les seves lluites. Fan un crida especial als missioners perquè continuïn solidaris i compromesos amb les seves causes.

“BUSCANT L’AIGUA PERDUDA”

Petita història del Transvasament del Riu San Francisco.

Enmig de ruïnes la petita ciutat de Brejo Santo, sols deixa la seva condició d’abandó, quan la canalla de la comunitat juga escalant les últimes parets que queden de l’antiga escola. Tot ha estat destruït per donar pas a un dels canals de transvasament del riu Sant Francisco, i la imatge de desolació flagrant del Cearà no és un cas isolat. Per allà on passen les obres deixen un rastre de destrucció i mals socials. Per a aquells que “entraven” als camins del “creixement” sols els hi queda incertesa i descontentament.

Una Caravana formada per 53 representants d’organitzacions socials de sis estats del Semi-àrid brasiler, va viatjar i va estar en contacte durant tres dies amb les comunitats impactades per les obres.

Un cop rebudes les indemnitzacions arriba el penediment. Els pocs diners que reben per indemnitzar-los no són suficients per comprar una terra equivalent a la que ja tenien i que els hi permetia viure dels fesols que plantaven.

A totes les ciutats visitades el que més crida l’atenció és la absoluta falta d’informació.

En el Manifest en defensa de les aigües i de la terra, del poble del “Nordeste” totes aquestes violacions són denunciades: “el projecte de transvasament ha estat imposat a una població resignada a sofrir en nom d’un “desenvolupament” que no és per a ells.

El ponent de la campanya d’enguany, Roberto Malvezzi, ha participat activament en la lluita contra el transvasament del riu S. Francisco.

XINGU EN VIA DE SER SACRIFICAT

El projecte de construcció d’una Empresa Hidroelèctrica a Belo Monte amenaça la vida de la fauna i la flora i de les poblacions que viuen a la ribera del riu.

Nou pobles indígenes amb més de 1400 persones habiten les terres que seran afectades a Belo Monte, sense comptar els indígenes que viuen a la zona urbana i a les terres demarcades, i que sumen un total de 20 ètnies al llarg de la badia de Xingu. També al llarg del riu hi ha més de 1.800 km, d’exuberant flora i fauna i relíquies arqueològiques naturals, canals, cascades, dics... El seu valor es incalculable.

El Bisbe de la Prelazia de Xingu i president del CIMI, Dom Erwin Kräuler (que va estar entre nosaltres quan vam dedicar la nostra Trobada a la causa indígena) sobresurt com una de les persones més destacades de la lluita pels pobles indígenes i pel riu. (per la seva defensa ha estat amenaçat).

En una carta dirigida al President Lula on exposava els seus impactes diu “el que realment ens horroritza i ens fa qüestionar la viabilitat social i ambiental del projecte és el seu cost financer extraordinàriament elevat, (estimat en R\$ 30 bilions), continua dient “Tots nosaltres volem evitar que el Govern Lula entri a la història com un govern que provocà l’extermini dels pobles indígenes del Xingu”.

EXPOSICIÓ PERE CASALDÀLIGA: UNA VEU COMPROMESA

Com ja coneixeu, desde el mes de gener del 2007, podem gaudir de l’exposició “Pere Casaldàliga: una veu compromesa”.

Durant tot aquest temps, la mostra ha visitat 27 poblacions catalanes, han estat milers les persones que n’han pogut gaudir. Sempre hi anat acompanyada de xerrades, cicles de conferències, visites guiades per a nois/es, concerts... cosa que ha enriquit encara més el seu contingut.

L’exposició mostra la vida i l’obra de Pere Casaldàliga amb una visió panoràmica. Ens explica la seva trajectòria, les seves idees, les causes per les quals ha lluitat i continua lluitant.

Convidem, doncs a totes les persones, organitzacions i institucions que vulgueu disfrutar d’aquesta exposició, us poseu en contacte amb nosaltres a araguaia@pangea.org.

Moltes gràcies.